

Andrzej Bystrowski

"Edukacja w naturze, czyli jak pokochać, poznać, zrozumieć i ochronić przyrodę", red. J. Leśniewska i J. W. Czartoszewski, Warszawa 2002 : [recenzja]

Studia Ecologiae et Bioethicae 1, 713-714

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Edukacja w naturze, czyli jak pokochać, poznać, zrozumieć i ochronić przyrodę, red. J. Leśniewska i J. W. Czartoszewski, UKSW Warszawa 2002, ss. 222.

Edukacja w naturze, czyli jak pokochać, poznać, zrozumieć i chronić przyrodę – powstała pod redakcją Jadwigi Leśniewskiej i Jacka W. Czartoszewskiego jako zbiór tematycznie zebranych prac. Książka ta jest drugim z rzędu tomem należącym do serii wydawniczej pod tytułem *Chrześcijaństwo i Edukacja Ekologiczna*. Powstała ona w Centrum Ekologii Człowieka i Bioetyki Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego wraz z Sekcją Ekologii Człowieka i Bioetyki Instytutu Filozofii Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW przy udziale Wydawnictwa Verbinum.

Prezentowane przez Autorów prace w niniejszej publikacji są ukierunkowane na zadania, jakie są stawiane przed człowiekiem w stosunku do przyrody. Ścisłej mówiąc przedstawionym zadaniem widniejszym przed ludźmi jest ochrona środowiska oraz przeprowadzenie edukacji ekologicznej. Ma ona mobilizować do działania na rzecz ukazanej problematyki poruszonej w tym woluminie. Tom ten spełnia funkcję dydaktyczną, czyli dąży do wychowywania społeczeństwa w zakresie dojrzałej i świadomej edukacji ku działaniu na płaszczyźnie ekologii.

Praca składa się z trzech zasadniczych części, które zostały w analitycznym sensie udestymatyzowane. Ponieważ wyjściowym zagadnieniem w tym woluminie jest miłość. Zajęła ona czołowe miejsce, gdyż bez dogłębnego ukochania nie będzie można w sposób całkowity poznać przedmiot, który stoi w centrum zainteresowania. Miłość jest ponocna przy przeprowadzaniu wszelkich przedsięwzięć skierowanych na ochronę taką, która jest właściwa. Czyli taką, która zajmuje się komplementarnie określonym przedmiotem czy też zjawiskiem. Powyższą problematykę skupia pierwsza część książki, która jest zatytułowana *Pokochać przyrodę*. W części tej zostały zamieszczone pełnowartościowe opowiadania Jadwigi A. Hockuba. Przedstawia ona w nich własne świadectwo dotyczące silnej miłości względem przyrody. Przez te opowiadania Autorka pragnie zaszczerpić wszystkim miłość względem środowiska, a szczególnie dzieciom.

Kolejnym etapem drogi w konstruktywnej edukacji ekologicznej została zamieszczona w drugiej części pt. *Poznać i zrozumieć przyrodę*. Umiłowanie przedmiotu, który leży w centrum zainteresowania mobilizuje do lepszego poznania oraz zrozumienia. To jak jesteśmy wewnątrznie ukierunkowani w odniesieniu do obiektu powyższego zainteresowania odbija się automatycznie na motywacjach względem rzeczy, która zaistniała w świadomości podmiotu osobowego. Część druga gromadzi prace dyplomowe powstałe w Centrum Ekologii Człowieka i Bioetyki UKSW dla

potrzeb edukacyjnych. Zawarte są w nich materiały pomocne do kreowania właściwych postaw społecznych o charakterze proekologicznym. Autorzy prezentowanych prac, co prawda zajmują się konkretnymi obszarami przyrodniczymi znajdującymi na terenie naszego kraju. Ale to nie oznacza, że ich twórcza działalność dotyczy wyłącznie miejsc opisywanych. Wręcz przeciwnie wiedza przez nich przekazana swobodnie może zostać wykorzystana również na innych terenach.

Na część trzecią posłużyły w dużej mierze scenariusze, które zostały sporządzone na kursach edukacji ekologicznej prowadzonych przez Fundację Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Warszawie. Zamieszczone zostały w tym segmencie ścieżki przyrodnicze. Mają one za zadanie ukazanie ingerencji człowieka w środowisko przyrodnicze. Służy również ku temu, aby przedstawić dążenia do przywrócenia odpowiednich właściwości krajobrazowych, które uległy dewastacji. Przedstawione w tej części programy umożliwią zainteresowanym osobom przeprowadzić kreatywne działania edukacyjne. W tym celu Autorzy pragną włączyć wszystkich, którym nie jest obojętna przyroda do mechanizmu obronnego. Pokazując to jak pokochać to, co poznajemy, w tym celu, aby lepiej zrozumieć, a w rezultacie mądrze ochraniać.

Kształtowanie postaw o charakterze proekologicznych w istotnym zakresie do wychowawców, nauczycieli jak i wszelkich instytucji zajmujących się przeprowadzaniem edukacji ekologicznej. Dlatego powinni zapoznać się z materiałami, które zostały zamieszczone w tym dziele. Aby zajęcia dydaktyczno-wychowawcze były lepiej przeprowadzane oraz mocniej ukorzenione w świadomości współczesnego człowieka.

Andrzej Bystkowski

Jacek Hołówka, *Etyka w działaniu*, wydawnictwo Prószyński i S-ka, Warszawa 2001, s. 463.

W 2001 roku na półkach księgarń pojawiła się ważna pozycja – *Etyka w działaniu*. Autor – Jacek Hołówka jest profesorem w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego. Interesuje się głównie etyką i filozofią analityczną. Jest redaktorem naczelnym Przeglądu Filozoficznego, autorem licznych artykułów, esejów zamieszczanych w „Polityce”, a także min. dwóch podręczników etyki dla szkół średnich („Problemy etyczne w literaturze pięknej”, Warszawa WSiP 1994; „Wybrane problemy moralne współczesności”, Warszawa WSiP 1999). „Etyka w działaniu” wydana przez wydawnictwo Prószyński i S-ka, jest kontynuacją wątków zawar-